

ภาค. 174
วันที่ 26 ต.ค. 66
เวลา 15.40

สลด. (eMail)
ส่ง : ภาค.
รับที่ : ๕9713/66
26 ต.ค. 2566 เวลา 15.30 น.



ที่ ยธ ๐๒๐๐๘/๑๑๐๖๔

กระทรวงยุติธรรม
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียน - ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ (ASEAN - Japan Special Meeting of Justice Ministers: AJSMJ) และการประชุมที่เกี่ยวข้อง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แถลงการณ์ร่วมของการประชุมรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียน - ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ และคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ
๒. แผนงานอาเซียน - ญี่ปุ่น ด้านกฎหมายและงานยุติธรรม และคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ
๓. สรุปผลการประชุมรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียน - ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง
๔. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/๑๕๑๐๑ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๖

ด้วยกระทรวงยุติธรรมขอเสนอเรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียน - ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ (ASEAN - Japan Special Meeting of Justice Ministers: AJSMJ) และการประชุมที่เกี่ยวข้อง มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) เรื่องที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้เสนอคณะรัฐมนตรี

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ ได้มีมติให้ความเห็นชอบร่างแถลงการณ์ร่วมของการประชุมรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียน - ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ และแผนงานอาเซียน - ญี่ปุ่น ด้านกฎหมายและงานยุติธรรม และเห็นชอบให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมร่วมให้ความเห็นชอบร่างแถลงการณ์ฯ และรับรองแผนงานฯ ดังกล่าว โดยให้กระทรวงยุติธรรมรับความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศและข้อสังเกตของสำนักงานอัยการสูงสุดไปพิจารณาดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนร่างแถลงการณ์ร่วมฯ และแผนงานฯ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ให้กระทรวงยุติธรรมดำเนินการได้ โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผล และประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการปรับเปลี่ยนดังกล่าวด้วย ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๓๑๓๔ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๖

๒. ความเร่งด่วน...

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ไม่มี

๓. สารสำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๓.๑.๑ กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานประสานงานหลักของไทยสำหรับการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านกฎหมาย (ASEAN Senior Law Officials Meeting: ASLOM) และการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านกฎหมาย (ASEAN Law Ministers' Meeting: ALAWMM) ซึ่งภายใต้กรอบดังกล่าวมีการหารือร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านกฎหมาย - ญี่ปุ่น (ASLOM - Japan Consultation) ซึ่งฝ่ายญี่ปุ่นได้ริเริ่มให้มีการจัดการประชุมรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียน - ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ (AJSMJ) ระหว่างวันที่ ๕ - ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการเฉลิมฉลองในวาระโอกาสครบรอบ ๕๐ ปี ความสัมพันธ์อาเซียน - ญี่ปุ่น ในปี ๒๕๖๖

๓.๑.๒ เอกสารผลลัพธ์การประชุม AJSMJ มีจำนวน ๒ ฉบับ คือ แถลงการณ์ร่วมการประชุมรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียน - ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ (Joint Statement of the ASEAN - Japan Special Meeting of Justice Ministers) และแผนงานอาเซียน - ญี่ปุ่น ด้านกฎหมายและงานยุติธรรม (ASEAN - Japan Work Plan on Law and Justice)

๓.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

๓.๒.๑ กระทรวงยุติธรรมได้เข้าร่วมการประชุมเตรียมการสำหรับการประชุมรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียน - ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ (Preparatory Meeting for the AJSMJ) ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น โดยที่ประชุมเตรียมการฯ ได้พิจารณาเอกสารผลลัพธ์การประชุม AJSMJ และเห็นพ้องในเบื้องต้นต่อร่างแถลงการณ์ร่วมของการประชุมรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียน - ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ และรับรองร่างแผนงานอาเซียน - ญี่ปุ่น ด้านกฎหมายและงานยุติธรรม ทั้งนี้ ที่ประชุม AJSMJ ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๖ จะให้การรับรองร่างแถลงการณ์ฯ และให้ความเห็นชอบแผนงานฯ อีกชั้นหนึ่ง เพื่อเป็นเอกสารผลลัพธ์การประชุมต่อไป

๓.๒.๒ กระทรวงยุติธรรมได้เข้าร่วมการประชุมประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านกฎหมายสำหรับเตรียมการประชุม AJSMJ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง (ASLOM Coordination Meeting) ระหว่างวันที่ ๓๐ - ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ ณ เมืองบาห์ลี สาธารณรัฐอินโดนีเซีย โดยที่ประชุมได้รับทราบการเตรียมการของฝ่ายญี่ปุ่นสำหรับการประชุม AJSMJ และพิจารณาแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือที่เป็นไปได้สำหรับความร่วมมือระหว่างอาเซียนและกลุ่มประเทศ G7 ในด้านกฎหมายและประเด็นที่เกี่ยวข้อง (Law and Legal Matters) ในการประชุมพบปะระหว่างรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียนและกลุ่มประเทศ G7 (ASEAN - G7 Justice Ministers' Interface)

๓.๒.๓ กระทรวงยุติธรรมได้มีหนังสือ ค่วนมาก ที่ ยธ ๐๒๐๐๔/๔๓๒๒ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๖ เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแถลงการณ์ฯ และแผนงานฯ และขอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ร่วมให้ความเห็นชอบร่างแถลงการณ์ฯ และรับรองแผนงานฯ ดังกล่าว โดยเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบต่อเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนร่างแถลงการณ์ฯ และแผนงานฯ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ให้กระทรวงยุติธรรมดำเนินการได้ โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผล และประโยชน์ที่ไทยได้รับจากการปรับเปลี่ยนดังกล่าวด้วย

๓.๓ สรุปผลการประชุม AJSMJ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง

คณะผู้แทนไทย จำนวน ๗ ราย นำโดยรองนายกรัฐมนตรี รักษาการแทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม (นายวิชณุ เครืองาม ตำแหน่งในขณะนั้น) ได้เดินทางไปเข้าร่วมการประชุม AJSMJ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๕ - ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น โดยผลการประชุมฯ มีสาระสำคัญดังนี้

๓.๓.๑ การประชุมประสานงานระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN Coordination Meeting) มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

(๑) การประชุมประสานงานฯ มีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี มาเลเซีย (H.E. Dato' Sri Azalina Othman Said, ดาโต๊ะ สรี อาซาลินา อือหมัน ซาอิด) เป็นประธานการประชุม (ในฐานะประธานการประชุม ALAWMM) โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมประกอบด้วยหัวหน้าคณะผู้แทน จากประเทศสมาชิกอาเซียน เลขาธิการอาเซียน คณะผู้แทนจากประเทศสมาชิกอาเซียน และผู้แทนสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต (ในฐานะผู้สังเกตการณ์) เข้าร่วมการประชุมฯ เพื่อเตรียมการสำหรับการประชุม AJSMJ และการประชุมพบปะระหว่างรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียนและกลุ่มประเทศ G7 (ASEAN - G7 Justice Ministers' Interface) ซึ่งมีกำหนดจัดขึ้นในวันที่ ๖ และ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ตามลำดับ

(๒) ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาร่างเอกสารผลลัพธ์การประชุม AJSMJ เป็นครั้งสุดท้าย จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ ๑) ร่างแถลงการณ์ร่วมการประชุมรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียน - ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ และ ๒) แผนงานอาเซียน - ญี่ปุ่น ด้านกฎหมายและงานยุติธรรม โดยเห็นพ้องที่จะคงไว้ซึ่ง สาระสำคัญของเอกสารทั้งสองฉบับตามที่ได้เคยหารือกันไว้ในที่ประชุมเตรียมการสำหรับการประชุม AJSMJ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ และมีการปรับแก้ไขเล็กน้อยในส่วนที่ไม่ใช่การปรับแก้ไขในสาระสำคัญและไม่ขัด กับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ โดยการปรับเปลี่ยนดังกล่าว เป็นไปเพื่อให้เกิดความชัดเจน และตรงกับความเป็นจริง ทำให้เกิดความถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อการอ้างอิงในอนาคต ดังนี้

- แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในย่อหน้าที่ ๑ (อารัมภบท) จากเดิมที่ได้ระบุวันที่การประชุม AJSMJ คือ “6th and 7th of July 2023” ปรับแก้ไขเป็น “6th of July 2023” และจากเดิมที่ได้ระบุชื่อประเทศประธานร่วมกับญี่ปุ่น คือ “ZZZZ” ปรับแก้ไขเป็น “Malaysia” และในย่อหน้าสุดท้าย จากเดิมที่ได้ระบุสถานที่ในการรับรองเอกสาร คือ “[city], [country], [date] and [month]” ปรับแก้ไขเป็น “Tokyo, Japan this 6th of July...”

- แผนงานฯ ย่อหน้าที่ ๑ จากเดิมที่ได้ระบุวันที่การประชุม AJSMJ คือ “July 6-7, 2023” ปรับแก้ไขเป็น “July 6, 2023”

๓.๓.๒ การประชุมรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียน - ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ (AJSMJ) และการประชุมร่วมกับองค์การระหว่างประเทศ (IGOs)

(๑) การประชุม AJSMJ มีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย (ในฐานะประธาน ALAWMM) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมญี่ปุ่น (H.E. Ken Saito, เคน ซาโตะ) เป็นประธานร่วม และมีผู้แทนระดับรัฐมนตรีของประเทศสมาชิกอาเซียน เลขาธิการอาเซียน และผู้แทนสาธารณรัฐประชาธิปไตยติมอร์-เลสเต (ในฐานะผู้สังเกตการณ์) เข้าร่วมการประชุมฯ และหัวหน้าคณะผู้แทนไทย ได้กล่าวถ้อยแถลงต่อที่ประชุมในโอกาสนี้

(๒) เอกสารผลลัพธ์ของการประชุมฯ

- ที่ประชุมมีมติรับรองแถลงการณ์ร่วมการประชุมรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียน - ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ (Joint Statement of the ASEAN - Japan Special Meeting of Justice Ministers)

- ที่ประชุมมีมติเห็นชอบแผนงานอาเซียน - ญี่ปุ่น ด้านกฎหมายและงานยุติธรรม (ASEAN – Japan Work Plan on Law and Justice)

(๓) ที่ประชุมได้หารือร่วมกับองค์การระหว่างประเทศ ได้แก่ สำนักงานว่าด้วยยาเสพติดและอาชญากรรมแห่งสหประชาชาติ (UNODC) โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) สถาบันการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดของสหประชาชาติภาคพื้นเอเชียและตะวันออกไกล (UNAFEI) รวมถึงสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (TIJ) เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนแผนงานฯ ที่เห็นชอบร่วมกันไว้ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงได้รับฟังข้อสรุปและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมหลักนิติธรรมของกลุ่มเยาวชนอาเซียนและญี่ปุ่นจากกิจกรรม ASEAN - Japan Special Youth Forum for Promoting the Rule of Law ซึ่งเป็นกิจกรรมคู่ขนานในห้วงการประชุม AJSMJ

๓.๓.๓ การประชุมพบปะระหว่างรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียนและกลุ่มประเทศ G7 (ASEAN - G7 Justice Ministers' Interface: Interface)

(๑) การประชุม Interface มีรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย (ในฐานะประธาน ALAWMM) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมญี่ปุ่น (ในฐานะประธาน G7 ปี ๒๕๖๖) เป็นประธานร่วม และมีผู้แทนระดับรัฐมนตรีของประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศสมาชิกกลุ่มประเทศ G7 ได้แก่ ฝรั่งเศส สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร เยอรมนี อิตาลี แคนาดา และสหภาพยุโรป รวมถึงเลขาธิการอาเซียน ผู้อำนวยการ UNODC และผู้บริหารสูงสุดของ UNDP เข้าร่วมการประชุมฯ

(๒) นายก...

(๒) นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น (Mr. Fumio Kishida, นาย ฟุมิโอะ คิชิดะ) กล่าวถ้อยแถลงในพิธีเปิดการประชุมฯ ซึ่งได้เน้นย้ำการให้ความสำคัญของการประชุมในครั้งนี้ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างอาเซียนและ G7 ให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นในด้านกฎหมายและงานยุติธรรม อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันทั้งในมิติทางวัฒนธรรมและระบบกฎหมายที่มีความแตกต่าง

(๓) เลขาธิการอาเซียนเป็นผู้แทนประเทศสมาชิกอาเซียนนำเสนอข้อเสนอความร่วมมือที่เป็นไปได้สำหรับความร่วมมือระหว่างอาเซียนและ G7 ในด้านกฎหมายและประเด็นที่เกี่ยวข้อง อาทิ การส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ในด้านกฎหมายและงานยุติธรรม และการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา โดยหากฝ่าย G7 นำไปพิจารณาแล้วมีความเห็นอย่างไร จะประสานงานผ่านสำนักเลขาธิการอาเซียนต่อไป

๓.๓.๔ การหารือทวิภาคี

หัวหน้าคณะผู้แทนไทยได้เข้าร่วมประชุมหารือทวิภาคีกับหัวหน้าคณะผู้แทนประเทศและองค์การระหว่างประเทศ ในห้วงการประชุม AJSMJ และการประชุม Interface ดังนี้

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมญี่ปุ่น ในประเด็นการส่งเสริมการดำเนินงานต่อยอดให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายหลังจากการประชุม AJSMJ และการประชุม Interface สิ้นสุดลง และการดำเนินงานภายใต้บันทึกความร่วมมือฯ (MOC) ระหว่างกระทรวงยุติธรรมไทย - ญี่ปุ่น ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมของทั้งสองประเทศได้ลงนามไว้ร่วมกัน เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒

(๒) ผู้อำนวยการ UNODC (Ms. Waly Ghada) ในประเด็นการบริหารจัดการเรือนจำและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติผ่านกรอบความร่วมมือต่าง ๆ การต่อต้านการทุจริต และการแสดงความพร้อมที่สนับสนุนไทยในการดำเนินการประเด็นอื่น ๆ อาทิ การสนับสนุนการดำเนินงานตามประมวลกฎหมายยาเสพติด การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการต่อต้านการลักลอบขนขยะ (waste trafficking) และอาชญากรรมภาคประมง (crimes in the fisheries sector) และการส่งเสริมให้ไทยเป็นภาคีพิธีสารต่อต้านการผลิตและลักลอบค้าอาวุธปืน ชิ้นส่วนและอุปกรณ์ และเครื่องกระสุนโดยผิดกฎหมาย

๓.๓.๕ นอกจากนี้ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรม ได้แก่ สำนักงานกิจการยุติธรรม กรมคุมประพฤติ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย ได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น/เป็นวิทยากร และร่วมเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคู่ขนานต่าง ๆ ในห้วงการประชุม AJSMJ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

การประชุม AJSMJ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง เป็นโอกาสอันดีที่ผู้แทนระดับรัฐมนตรีของประเทศสมาชิกอาเซียน ญี่ปุ่น ประเทศสมาชิก G7 รวมถึงผู้แทนระดับสูงขององค์การระหว่างประเทศได้พบปะหารือในประเด็นด้านกฎหมายและงานยุติธรรม อันสะท้อนถึงการให้ความสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อส่งเสริมหลักการพื้นฐานต่าง ๆ อาทิ หลักนิติธรรม และการเคารพสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ ในห้วงการประชุมดังกล่าว ไทยได้รับการกล่าวชื่นชมจากองค์การระหว่างประเทศในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ อาทิ ความสำเร็จในการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน เป็นประเทศแรกในทวีปเอเชีย การเป็นตัวอย่างที่ดีของภูมิภาคในด้านการบริหารจัดการเรือนจำและการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด และการสนับสนุนให้ไทยเป็นผู้นำในการปราบปรามอาชญากรรมไซเบอร์ในภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาการหลอกลวง (scammer) รูปแบบต่าง ๆ ที่ปรากฏในปัจจุบัน ซึ่งการเข้าร่วมการประชุมดังกล่าวไม่เพียงแต่เป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีในการให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ แต่ยังเป็นโอกาสในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและแนวปฏิบัติ เพื่อนำมาประกอบการพัฒนาการดำเนินงานด้านกฎหมายและงานยุติธรรมที่เกี่ยวข้องของไทยให้เป็นไปตามมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีต่าง ๆ ของสากล ดังนั้น จึงจะต้องขอความร่วมมือการบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานด้านกฎหมายและงานยุติธรรม รวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือนี้ต่อไป

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

ไม่มี

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/๑๙๑๐๑ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๖๖ นำส่งความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อผลการประชุม AJSMJ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง เพื่อกระทรวงยุติธรรมทราบ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๖.๑ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ไม่มีข้อขัดข้องในหลักการต่อผลการประชุมฯ ตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ เนื่องจากผลการประชุมดังกล่าวแสดงให้เห็นเจตนารมณ์ของรัฐมนตรีอาเซียนและญี่ปุ่น ในการขับเคลื่อนและส่งเสริมความร่วมมือในด้านกฎหมายและงานยุติธรรม โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมเรื่องการปราบปรามอาชญากรรมไซเบอร์ในภูมิภาค โดยเฉพาะ ปัญหาการหลอกลวง (scammer) ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินการด้านกฎหมายของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ในการออกพระราชกำหนด (พ.ร.ก.) มาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อคุ้มครองประชาชนจากการหลอกลวงผ่านโทรศัพท์หรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงสอดคล้องกับความร่วมมืออาเซียนด้านดิจิทัลที่เห็นความสำคัญของความร่วมมือในการป้องกันปัญหาการหลอกลวงผ่านสื่อออนไลน์ และการพิจารณาข้อเสนอการจัดตั้งคณะทำงานอาเซียนด้านการป้องกันปัญหาการหลอกลวงผ่านสื่อออนไลน์ (ASEAN Working Group on Anti - Online Scam: WG - AS) ที่เสนอโดยประเทศไทย

๖.๒ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ เห็นชอบต่อผลการประชุมฯ และเอกสารผลลัพธ์จากการประชุมทั้ง ๒ ฉบับ เนื่องจากมีสาระสำคัญแสดงถึงเจตนารมณ์เพื่อยกระดับความสัมพันธ์และสร้างความร่วมมือในสาขาที่อาเซียนและญี่ปุ่นเห็นคุณค่าร่วมกัน โดยเฉพาะการส่งเสริมหลักนิติธรรมและหลักสิทธิมนุษยชนในภูมิภาค อีกทั้งแผนงานฯ มีความสอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคีในประเด็นด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติทั้งในรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ นอกจากนี้ การประชุมดังกล่าวยังแสดงให้เห็นถึงบทบาทของไทยในการส่งเสริมความร่วมมือในกิจการยุติธรรมและกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งสำนักงานฯ ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลนโยบายด้านความมั่นคงในภาพรวมพร้อมสนับสนุนการดำเนินที่เกี่ยวข้องภายใต้แผนงานฯ

๖.๓ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เห็นว่า การเสนอผลการประชุมฯ ของกระทรวงยุติธรรม มีสาระสำคัญเป็นการรายงานสรุปผลการประชุมรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียน - ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ ได้แก่ การรับรองแถลงการณ์ฯ และแผนงานฯ ซึ่งเป็นเอกสารที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบไว้แล้ว เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๖ โดยมีการแก้ไขเล็กน้อยในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ และสรุปผลการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยผลการประชุมดังกล่าว มิได้ก่อให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจของคณะรัฐมนตรีที่จะพิจารณารับทราบผลการประชุม และมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินความร่วมมือตามแผนงานอาเซียน-ญี่ปุ่น ด้านกฎหมายและงานยุติธรรมได้ตามที่เห็นสมควร

๖.๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม เห็นควรรับทราบผลการประชุมฯ ซึ่งมีสาระสำคัญเป็นการส่งเสริมและขับเคลื่อนความร่วมมือด้านกฎหมายและงานยุติธรรมระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและญี่ปุ่น รวมถึงองค์การระหว่างประเทศ และกลุ่มประเทศสมาชิก G7 เพื่อสร้างค่านิยมร่วมเกี่ยวกับหลักนิติธรรมและการเคารพสิทธิมนุษยชน การให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคด้านกฎหมาย การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมการแก้ไขข้อพิพาทที่เกิดจากธุรกรรมข้ามพรมแดน การป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญาทั้งรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาพหุคูณในสังคม ตลอดจนการส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ พร้อมทั้งเห็นควรให้กระทรวงยุติธรรมประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินความร่วมมือตามแผนงานฯ อันจะเป็นประโยชน์สำหรับประเทศไทยในการนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้และพัฒนากิจการดำเนินงานด้านกฎหมายและงานยุติธรรมให้มีมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

๖.๕ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เห็นว่า ผลการประชุม AJSMJ ซึ่งประกอบด้วยเอกสารผลลัพธ์การประชุม ๒ ฉบับ คือ แถลงการณ์ร่วมฯ และแผนงานฯ มีสาระสำคัญเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับร่างแถลงการณ์ร่วมฯ และร่างแผนงานฯ ที่สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเคยให้ความเห็นไว้แล้ว จึงไม่ขัดข้องกับเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมดังกล่าว

๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

กระทรวงยุติธรรมขอเสนอผลการประชุมรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียน - ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ (AJSMJ) และการประชุมที่เกี่ยวข้อง เพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๘.๑ รับทราบผลการประชุมรัฐมนตรียุติธรรมอาเซียน - ญี่ปุ่น สมัยพิเศษ (AJSMJ) และการประชุมที่เกี่ยวข้อง

๘.๒ มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินความร่วมมือตามแผนงานอาเซียน - ญี่ปุ่น ด้านกฎหมายและงานยุติธรรม ซึ่งเป็นเอกสารผลลัพธ์การประชุมดังกล่าวต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจเอก



(ทวี สอดส่อง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

กองการต่างประเทศ

โทร. ๐๘ ๕๙๑๔ ๒๕๐๘ (พินิจ)

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@moj.go.th